

DECIZIE

din 15 iulie 2020

Nr. 5/11

**Cu privire la aprobarea Regulamentului
privind constatarea contravențiilor administrative
de către agenții constatatori pe teritoriul com. Stăuceni**

În conformitate cu prevederile Codului Contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 14 alin. (2) lit. m) al Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, **Consiliul comunal Stăuceni DECIDE:**

1. Se aprobă Regulamentul privind constatarea contravențiilor administrative pe teritoriul comunei Stăuceni (Anexa nr. 1).
2. Se aprobă Formularul procesului - verbal cu privire la contravenție (Anexa nr. 2).
3. Se desemnează Primarul și viceprimarul în calitate de agenți constatatori pe teritoriul comunei Stăuceni.
4. Primarul comunei Stăuceni dl Alexandr Vornicu va asigura executarea prezentei Decizii.
5. Comisia juridică pentru probleme umanitare, protecția socială a populației și combaterea sărăciei (Președinte dna Olga Golubciuc) va asigura controlul asupra îndeplinirii prezentei Decizii.

Președintele ședinței

CONTRASEMNAT:

Secretarul interimar al Consiliului local **Mariana VLAICO**

**Regulamentul
privind constatarea contravențiilor administrative
de către agenții constatatori pe teritoriul com. Stăuceni**

I. NOTIUNI GENERALE

1.1. Prezentul Regulament stabilește obligațiunile, responsabilitatea și ordinea de realizare a funcțiilor pentru prevenirea și depistarea contravențiilor administrative (în sfera gospodăriei locativ-comunale, domeniul comerțului și prestării serviciilor și în sfera construcțiilor) pentru asigurarea executării Legilor, Hotărârilor Parlamentului și Guvernului RM, deciziilor Consiliului local, dispozițiilor primarului și altor acte normative.

1.2. În sensul prezentului Regulament se utilizează următoarele noțiuni:

Contravenție administrativă – acțiunea sau inacțiunea ilicită, cu un grad de pericol mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovătie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, prevăzută de Codul Contravențional nr. 218-XVI din 24.10.2008 și este pasibilă de sanctiune contravențională.

Sanctiune contravențională – este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare ce se aplică, în numele legii, persoanei care a săvârșit o contravenție. Sanctiunile contravenționale aplicabile de către agentul constatator persoanelor fizice și juridice sunt avertismentul, amenda.

Participanți la procesul contravențional – persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional și agentul constatator.

Agentul constatator – este reprezentantul autorității publice locale care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul stabilit de Codul contravențional. În calitate de agent constatator sunt desemnați de către primar funcționarii, împuerniciți cu atribuții de constatare a contravenției și/sau de sancționare.

Procesul-verbal cu privire la contravenție – este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Constatarea faptei contravenționale – activitate desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului – verbal cu privire la contravenție, de

aplicare a sancțiunii contravenționale sau de transmitere a dosarului, după caz, comisiei administrative, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Comisia administrativă – comisia de pe lângă autoritatea executivă a administrației publice locale, formată de către Consiliul local, în componența președintelui, vicepreședintelui, secretarului responsabil și 4 membri. Comisia administrativă examinează contravențiile prevăzute de art. 75, 76, 92, 126¹, 154, art. 157 alin. (7) și (8), 165, 170-175, 180, 181, 227, art. 273 pct. . 9), 9¹), 11), 15 și 16) din Codul Contravențional.

II. PROCESUL CONTRAVENTIONAL

2.1. Procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinare și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției.

2.2. Procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârșirea contravenției.

2.3. Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al Codului contravențional.

2.4. În cazul procesului contravențional, prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează conform prevederilor Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

III. AGENTUL CONSTATATOR ȘI COMPETENȚA ACESTUIA

3.1. În cadrul Primăriei comunei Stăuceni autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale sunt:

- a) comisia administrativă;
- b) agentul constatator

3.2. Contravențiile prevăzute la art.126¹, 154, art.157 alin.(7) și (8), art. 178, 179, art.273 pct. 9), 9¹), 11), 15 și 16) din Codul Contravențional se constată de către agentul constatator.

3.3. Sunt desemnați în calitate de agenți constatator și sunt în drept să constate contravenții, să încheie procese-verbale primarul, viceprimarul, arhitectul-șef, specialistul pentru reglementarea regimului funciar, directorul/șeful, adjuncții acestuia din cadrul DGLC.

3.4. Cauza contravențională se soluționează de agentul constatator în a căruia rază teritorială a fost săvârșită contravenția. Acesta poate aplica sancțiunile

prevăzute în Codul contravențional partea specială a cărții a doua în limitele competenței și numai în exercițiul funcției.

3.5. Agentul constatator poate constata contravenții ale căror constatare, soluționare și sancționare sunt atribuite competenței unor alte organe. În astfel de cazuri, agentul va remite organelor respective procesele – verbale de constatare a contravențiilor.

3.6. **DGLC** constată contravențiile prevăzute la: art.154 - Încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor; art.157 alin.(7) - Omiterea colectării deșeurilor provenite de la animalul plimbat în spațiul public și alin. (8) – Refuzul de a elimina animalul mort sau îngroparea acestuia în loc neautorizat; art.180 – Încălcarea legislației cu privire la locuințe și remite procesele-verbale de constatare a contravenției spre examinare Comisiei administrative de pe lângă Primarul comunei Stăuceni.

3.7. **Arhitectul-șef** constată contravențiile prevăzute la: art.178 – Încălcarea regulilor de construire a caselor cu un nivel în localitățile rurale și a căsuțelor de livadă în întovărășirile pomicole; art.179 – Construcții neautorizate și intervenții neautorizate la construcțiile existente; și remite procesele –verbale de constatare a contravenției spre examinare în fond instanței de judecată competente. În cazul constatării prevăzute la art.178 și 179 agentul constatator este în drept să dispună sistarea executării lucrărilor de construcție și să solicite instanței de judecată aplicarea măsurii de siguranță prevăzute la art.439⁶.

3.8. **Specialistul pentru reglementarea regimului funciar** constată contravențiile prevăzute la art.126¹ - Păsunatul ilegal al animalelor și remite procesele-verbale de constatare a contravenției spre examinare Comisiei administrative de pe lângă Primarul comunei Stăuceni.

3.9. **Viceprimarul** constată contravențiile prevăzute la: art. 273 pct.9) - Desfășurarea activității de comerț fără notificarea autorității administrației publice locale; art. 273 pct. 9¹) – Organizarea sau desfășurarea comerțului în alt loc decât cel notificat autorității administrație publice locale, inclusiv aflat pe teritoriul pieței; art. 273 pct.11) - Desfășurarea oricărei activități comerciale în perioada suspendării activității comerciale; art. 273 pct.15) - Desfășurarea activități de comerț în locuri sau în zone în cadrul cărora, conform legislației și/sau regulamentului de desfășurare a activităților de comerț în localitate, aprobat de consiliul local, aceasta este interzisă; art.273 pct.16) - Necoresponderea unității comerciale cu datele indicate în notificarea depusă privind inițierea activității de comerț și remit procesele-verbale de constatare a contravenției spre examinare Comisiei administrative de pe lângă Primarul comunei Stăuceni.

IV. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE AGENTULUI CONSTATATOR

4.1. Agentul constatator are dreptul:

- să constate, în limitele competenței sale contravențiile prevăzute în Codul Contravențional;
- să colaboreze cu alte servicii publice (colaboratorii inspectoratului de poliție, inspectoratului fiscal, inspecției ecologice),
- să invite sau să informeze reprezentanții agenților economici prestatori de servicii în vederea atragerii contravenientului la răspundere, după caz;
- este abilitat să înainteze indicații și prescripții conducătorilor întreprinderilor gospodăriei comunale, organizațiilor și agenților economici privind problemele vizate;
- să prezinte propuneri pentru audierea conducătorilor întreprinderilor, organizațiilor, instituțiilor publice la ședințele operative ale Primăriei sau la ședințele Consiliului local.

4.2. Agentul constatator este obligat:

- să respecte Constituția și legile Republicii Moldova;
- să execute obligațiunile sale de serviciu stabilite în fișa postului, să nu ascundă acțiuni ilicite;
- să păstreze confidențialitatea datelor, cu care face cunoștință în cadrul activității;
- să examineze în termen contestațiile și adresările cetătenilor referitor la contravențiile administrative în limitele competenței;
- să prezinte legitimația de serviciu, fără solicitarea contravenientului;
- să se comporte amabil, corect, nereacționând la acțiuni de provocare a contravenientului;
- să explice contravenienților drepturile și obligațiunile acestora în procesul întocmirei proceselor-verbale cu privire la contravenție;
- să atragă, la solicitarea contravenientului, traducătorul, după caz;
- să ia o poziție neutră la depistarea și constatarea contravențiilor administrative;
- să elaboreze rapoarte despre rezultatele activității pentru problemele vizate.

V. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE CONTRAVENIENTULUI

5.1. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- la apărare;
- să cunoască fapta imputată;
- să primească informație în scris și explicații în privința drepturilor, prevăzute de art. 384;
- să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- să prezinte probe;
- să formuleze cereri;
- să conteste decizia asupra cauzei;
- la traducător;
- să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- să solicite audierea martorilor;
- să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să expună obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate.

5.2. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

- să asigure accesul liber la locul săvârșirii contravenției;
- să prezinte actele necesare la solicitarea agentului constatator;
- să se conformeze dispozițiilor legale ale agentului constatator.

VI. MODUL DE ÎNTOCMIRE A PROCESULUI-VERBALCU PRIVIRE LA CONTRAVENTIE

6.1. Agentul constatator este sesizat prin plângere sau denunț ori se autosizează când dispune de informații suficiente pentru a considera cu un grad înalt de probabilitate că este comisă o contravenție fie prin constatarea faptei contravenționale.

6.2. La constatarea contravenției administrative, agentul constatator prezintă legitimația de serviciu și întocmește procesul-verbal cu privire la contravenție.

6.3. Imediat sau cel mult în 3 zile de la data sesizării, agentul constatator este obligat să verifice sesizarea și să întreprindă măsurile prevăzute de Codul contravențional.

6.4. Dacă la depistarea sau la examinarea cazului contravențional se stabilește competența unei alte autorități abilitate să constate contravenția sau să examineze cauza contravențională, materialele se remit în aceeași zi conform competenței.

6.5. În cel mult 24 de ore de la data încheierii, procesul-verbal cu privire la contravenție se înregistrează, în modul stabilit pentru corespondența de intrare, într-un registru de evidență în ordinea încheierii și depunerii lui la autoritatea din care face parte agentul constatator, se transmit spre informare conducătorului, după care se transmit spre examinare conform competenței.

6.6. Procesele-verbale se întocmesc pe formularele de strictă evidență, stabilite și aprobate prin Decizia Consiliului local.

6.7. Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional.

6.8. Faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor, indicându-se și datele de identitate ale acestuia.

6.9. În procesul-verbal nu se admit rectificări, adăugări, alte modificări. În cazul necesității unor acțiuni, se încheie un nou proces-verbal, în care se face consemnarea respectivă.

6.10. Partea revolutivă a procesului-verbal cuprinde decizia agentului constatator de sancționare, de încetare a procesului contravențional sau de remitere a cauzei comisiei administrative, instanței de judecată pentru examinarea cauzei contravenționale.

6.11. În cazul deciziei de sancționare, partea rezolutivă a procesului-verbal va cuprinde și date privind informarea persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional despre dreptul de a plăti jumătate din amendă dacă amenda este plătită în cel mult 72 de ore de la stabilirea ei. În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional recunoaște săvârșirea contravenției și acceptă sancțiunea stabilită în procesul-verbal de către agentul constatator, procesul-verbal cu privire la contravenție constituie actul de decizie asupra cauzei contravenționale. Faptul recunoașterii contravenției și al

acceptării sancțiunii stabilite de către agentul constatator se consumnează în procesul-verbal cu privire la contravenție.

6.12. În cazul deciziei de remitere a cauzei contravenționale spre examinare comisiei administrative sau în instanța de judecată, agentul constatator transmite după competență procesul-verbal și materialele cauzei contravenționale.

6.13. Copia de pe procesul-verbal se înmânează persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional. În cazul procesului-verbal încheiat în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, copia de pe procesul-verbal se expediază prin poștă cu aviz recomandat.

6.14. În cazul constatării unui act contravențional, agentul constatator nu încheie proces – verbal cu privire la contravenție dacă persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional recunoaște că este vinovată de săvârșirea contravenției și acceptă să plătească pe loc sancțiunea amenzii contra chitanță.

VII. CHITANȚA DE ÎNCASARE A AMENZII LA LOCUL CONSTATĂRII

7.1. În cazul prevăzut la pct. 6.14 din capitolul VI, contravenientul plătește amendă aplicată de agentul constatator, contra unei chitanțe de încasare care va conține:

- a) data, ora și locul de efectuare a plății;
- b) numele, prenumele și domiciliul persoanei sancționate;
- c) numele, prenumele și calitatea agentului constatator, autoritatea pe care o reprezintă;
- d) norma contravențională în a cărei temei este aplicată sancțiunea;
- e) suma amenzii;
- f) semnăturile părților.

7.2. Chitanța de încasare a amenzii contravenționale se înmânează persoanei sancționate, faptul înmânării menținându-se în copia de pe chitanță.

7.3. Chitanța de încasarea amenzii contravenționale este un document de strictă evidență.

VIII. TERMENELE DE CONTESTARE

8.1. În termen de 15 zile din urma înștiințării despre întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, contravenientul este în drept să conteste aceasta în instanța de judecată.

8.2. Contestația la procesul-verbal cu privire la contravenție se depune în organul prezentat de agentul constatator. Nu mai târziu de 3 zile din momentul

înregistrării contestației, agentul constatator expediază contestația și materialele cu privire la contravenție în comisia administrativă.

8.3. Depunerea contestației sistează executarea pedepsei stabilită în procesul-verbal.

IX. RESPONSABILITATEA AGENTULUI CONSTATATOR

9.1. Agentul constatator este responsabil:

- de autenticitatea datelor indicate în procesul-verbal;
- de informarea contravenientului despre drepturile acestuia;
- de decizia aprobată cu privire la calificarea și constatarea contravențiilor administrative;
- de corectitudinea realizării și aplicării Codului contravențional;

9.2. Persoanele responsabile, abilitate cu funcții de constatare a contravențiilor administrative, care fac abuz de drepturi, poartă răspundere disciplinară, administrativă, materială și penală în modul stabilit de lege.

Secretar interimar al Consiliului local

Mariana Vlaico

Anexa nr. 2

la decizia Consiliului comunal Stăuceni
nr. 5/11 din 15.07.2020

PROCES-VERBAL CU PRIVIRE LA CONTRAVENTIE ПРОТОКОЛ О ПРАВОНАРУШЕНИИ

“ ” 20 ora locul încheierii
(дата составления) (время) (место составления)

Agent constatator

(констатирующий субъект) (функция имени и фамилии констатирующего субъекта)
адреса юридич: mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. A. Mateevici, nr. 13
юридический адрес: мун. Кишинэу, ком. Стэучень, А. Матеевич, 13

A constatat că: (установил что): a) persoana fizică (а) физическое лицо) **cu funcție de răspundere** (ответственное лицо)
(de subliniat/подчеркнуть)

Numele: _____ Prenumele: _____ patronimicul: _____
(фамилия) (имя) (отчество)

data nașterii _____ locul nașterii _____
(дата рождения) (место рождения)

Buletin de identitate /паспорт: seria _____ număr _____ eliberat de _____ la _____ IDNP _____

Viza de reședință/прописка _____ domiciliul/место жительства _____

date suplimentare _____
(дополнительные сведения)

Locul de muncă/место работы _____ funcția/должность _____

b) persoana juridică

(юридическое лицо)
denumirea, sediul, datele persoanei care o prezintă/наименование, юридический адрес, данные о лице, которое его представляет

IDNP/фискальный код _____

Timpul comiterii/(время совершения) ziua _____ luna _____ anul _____ ora _____ (sau perioada cuprinsă între):
(день) (месяц) (год) (время) (или в какой период)

Locul comiterii, fapta comisă _____
(место совершения, изложение существа правонарушения):

Încălcând prevederile/нарушив положения _____
(denumirea articolului și aliniatului actului normativ care a fost încălcă/часть, статья, нормативного акта, который был нарушен)

Circumstanțe(atenuate, agravante)/ обстоятельства(смягчающие/отягчающие): _____
Explicațiile persoanei care a comis contravenție/объяснение лица, совершившего правонарушение: _____

Proces-verbal a fost întocmit în prezența/absența contravenientului, ori refuzul său de a semna procesul-verbal/протокол был составлен
в присутствии/отсутствии правонарушителя, или отказ лица в подписи протокола (de subliniat/подчеркнуть)

Contravenientul _____
(Правонарушитель) (semnatură/роспись)

Martor 1. _____
(свидетель) (N.P.P. domiciliul, strada, bloc, ap., tel./Ф.И.О., место жительства, ул., дом, кв., тел.)

Martor 2. _____
(свидетель) _____ (N.P.P. domiciliul, strada, bloc, ap., tel./Ф.И.О., место жительства, ул., дом, кв., тел.)
Reprezentantul legal/apărător _____
(Законный представитель/Зашитник) _____ (N.P.P. locul de miuncă, tel./Ф.И.О., место работы, тел.)
Interpret, traducător _____
Переводчик _____ (N.P.P. locul de miuncă, tel./Ф.И.О., место работы, тел.)
La procesul-verbal se anexează următoarele documente: _____
(к протоколу прилагаются следующие документы): _____

Decizia agentului constatator/решение констатирующего субъекта:

- a) de remiterea conform competenței în/o передаче на рассмотрение по компетенции В: _____
b) cu recomandare/с рекомендацией: _____

Martor 1. _____ **Martor 2.** _____ **Reprezentantul legal/apărător** _____
(semnătură/роспись) _____ (semnătură/роспись) _____ (semnătură/роспись)

Am luat cunoștință cu proces-verbal, cu decizia agentului constatator, cu drepturile și obligațiile prevăzute de art.34, 378, 384 și 448 Cod Contravențional al RM, specificate pe verso, iar exemplarul procesul-verbal a primit, pentru ce semnez/Ознакомился с протоколом, с решением констатирующего субъекта, с правами и обязанностями, предусмотренные ст. 34, 378, 384 и 448 Кодекса о правонарушениях РМ и получил экземпляр протокола, за что и подписываюсь:

Agent constatator _____
Констатирующий субъект (semnătură/роспись)

Contravenientul _____
Правонарушитель (semnătură/роспись)

În atenția în a cărei privință s-a întocmit proces-verbal conform prevederilor Codului contravențional

Articolul 378. Dreptul la apărare

- (1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.
- (2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).
- (3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștința persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.
- (4) În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales îi se desemnează, în modul stabilit de art.167 alin.(1^a) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

- (2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- a) la apărare;
- b) să cunoască fapta imputată;
- c) să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- d) să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- e) să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturiși impotriva sa, impotriva rudelor sale apropiate, a soțului/sotiei, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- f) să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- g) să aibă întrevedere cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevierilor;
- h) să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- i) să prezinte probe;
- j) să formuleze cereri;
- k) să conteste decizia asupra cauzei;
- l) să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce îi se impută;
- m) să ceară recuzarea reprezentantului autorității competente să soluționeze cauza contravențională, expertului, interpetrului, traducătorului, grefierului;
- n) să solicite audierea martorilor;
- o) să facă obiectii împotriva acțiunilor agentului constatator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- p) să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să facă obiectii asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie semnificate;
- q) să se implice cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- r) să fie informat de agentul constatator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- s) să stace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
- t) să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
- u) să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudecătă cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori remunerarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(3^a) Dreptul prevăzut la alin.(2) lit.u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

- a) să se prezinte la citarea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
- b) să accepte, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
- c) să accepte neconcluzionat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoholico-pică, examenul medical, dactiloscoopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;
- d) să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constatator competent sau a instanței;
- e) să se supună dispozițiilor legale ale agentului constatator și ale președintelui sedinței de judecată;
- f) să respecte ordinea în sedința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea dată de președintele sedinței.

(5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesul contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 448. Contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție

(1) Contravenient, victimă sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezentе la sedința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmormântării copiei de pe decizie respectivă în condițiile art.447^a alin.(8).

(2) În cazul omitemii termenului prevăzut la alin.(1) din motive întemeiate, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizie poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competență să examineze contestația.

(3) Persoana față de care a fost emisă decizie și care a lipsit atât de examinarea cauzei, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constatator și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a perceperii despăgubirii materiale.

(4) Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competență.

(5) Contestația depusă conform alin.(1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constatator.

(6) În cazul prevăzut la alin.(2), până la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei.

(7) Depuneră contestație peste termen, conform alin.(3), nu suspendă executarea deciziei agentului constatator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.

(8) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.¹

K сведению лица, в отношении которого инициировано производство о правонарушении, в соответствии с положениями Кодекса о правонарушениях

Статья 378. Право на защиту

- (1) В ходе производства о правонарушении орган, уполномоченный рассматривать дело о правонарушении, обязан обеспечить сторонам и другим участникам процесса реализацию в полном объеме их процессуальных прав в соответствии с настоящим кодексом.
- (2) На протяжении всего производства о правонарушении стороны вправе пользоваться помощью защитника (адвоката).
- (3) В момент возбуждения производства о правонарушении орган, уполномоченный рассматривать дело о правонарушении, обязан сообщить лицу, подлежащему ответственности за правонарушение, о его праве на помощь защитника.
- (4) Не позднее трех часов с момента задержания лица, подлежащему аресту за правонарушение и не имеющему выбранного им защитника, назначается в установленном частью (1^a) статьи 167 Уголовно-процессуального кодекса порядок адвокат, представляющий юридическую помощь, гарантированную государством.

Статья 384. Лицо, в отношении которого возбуждено производство о правонарушении

- 2) Лицо, в отношении которого возбуждено производство о правонарушении, имеет право:
 - а) на защиту;
 - б) знать вменяемое ему вину деяния;
 - б) быть обеспеченым не позднее трех часов с момента задержания адвокатом, предоставляющим юридическую помощь, гарантированную государством, – в случае, если деяние наказывается арестом за правонарушение;
 - д) в случае задержания в течение одного часа с момента задержания сообщить через орган, уполномоченный рассматривать дело о правонарушении, двум лицам по его выбору о факте задержания и месте содержания под стражей;
 - е) получит письменную информацию и разъяснение относительно предусмотренных настоящей статьей прав, включая право молчать и не свидетельствовать против себя самого и своих близких родственников, супруга/супруги, женихи/невесты, а также не признавать свою вину;
 - ф) быть опрошенным в присутствии защитника – в случае, если согласно или требует быть опрошенным;
 - г) общаться с защитником в конфиденциальных условиях без ограничения количества и продолжительности встреч;
 - и) знакомиться с материалами дела и получать по просьбе в течение 24 часов копии протокола;
 - ј) представлять доказательства;
 - ј) заявлять ходатайства;
 - к) откладывать решение по делу;
 - л) признать себя полностью или частично виновным в совершении вменяемого ему вину деяния;
 - м) заявлять отвод представителю органа, уполномоченного рассматривать дело о правонарушении, эксперту, переводчику, секретарю судебного заседания;
 - н) требовать опроса свидетелей;
 - о) возражать против действий констатирующего субъекта и требовать занесения этих возражений в протокол;
 - р) знакомиться с протоколом, составленным констатирующим субъектом, подавать замечания относительно его правильности, требовать внесения в него обстоятельств, которые, по его мнению, должны быть отменены;
 - т) примирияться с потерпевшим в предусмотренном настоящим кодексом порядке;
 - т) уведомляться констатирующим субъектом обо всех затрагивающих его права и интересы решения и получать по просьбе копии таких решений;
 - с) обжаловать в установленном законом порядке действия и решения органа, уполномоченного рассматривать дело о правонарушении, включая судебное решение;
 - т) отыскивать любую жалобу, поданную им в его интересах защитником;
 - у) требовать и получать возмещение ущерба, причиненного незаконными действиями или бездействием органа, уполномоченного установливать правонарушение или рассматривать дело о правонарушении.
- (3) Реализация лицом, в отношении которого возбуждено производство о правонарушении, своих прав или отказ от их реализации не могут истолковываться ему вред и не могут иметь неблагоприятных для него последствий.

(3^a) Право, предусмотренное пунктом ү) части (2), предоставляется лишь в случае, когда окончательным судебным решением установлен незаконный характер действий или бездействия органа, уполномоченного установливать правонарушение или рассматривать дело о правонарушении.

- (4) Лицо, в отношении которого возбуждено производство о правонарушении, обязано:
 - а) являться по вызову органа, уполномоченного рассматривать дело о правонарушении;
 - б) соглашаться по требованию органа, уполномоченного устанавливать правонарушение или рассматривать дело о правонарушении, на освидетельствование и личный обыск;
 - с) беспрекословно соглашаться по требованию органа, уполномоченного устанавливать правонарушение или рассматривать дело о правонарушении, на проведение теста на алкоголь, на медицинское освидетельствование, снятие отпечатков пальцев, взятие крови и выделений организма на анализ;
 - д) подвергаться по требованию компетентного констатирующего субъекта или судебной инстанции судебной экспертизе;
 - е) подчиняться законным распоряжениям констатирующего субъекта и председательствующего в судебном заседании;
 - ж) соблюдать порядок в судебном заседании и не покидать зал заседания без разрешения председательствующего в заседании.
- (5) Лицо, в отношении которого возбуждено производство о правонарушении, имеет иные права и обязанности, предусмотренные настоящим кодексом.

(6) В соответствии с положениями настоящего кодекса права несовершеннолетнего реализуются также его законным представителем. К производству о правонарушении применяются соответствующим образом положения Уголовно-процессуального кодекса о правах и обязанностях законного представителя несовершеннолетнего.

Статья 448. Обжалование протокола о правонарушении

- (1) Правонарушитель, потерпевший или их представитель, прокурор, если он участвует в деле о правонарушении, в случае своего несогласия с решением констатирующего субъекта или в случае вынесения решения с нарушением установленных настоящим кодексом процессуальных норм вправе обжаловать вынесенное по делу о правонарушении решение. Срок обжалования решения констатирующего субъекта составляет 15 дней со дня вынесения решения или – для сторон, не присутствовавших на заседании по делу о правонарушении, – со дня вручения копии данного решения в соответствии с частью (8) статьи 447^a.
- (2) В случае пропуска предусмотренного частью (1) срока по уважительным причинам, но не позднее 15 дней после начала исполнения наказания или взыскания материального ущерба, лица, в отношении которых вынесено решение, по его заявлению срок обжалования может быть восстановлен судебной инстанцией, компетентной рассматривать дело.

(3) Лицо, в отношении которого вынесено решение и не было извещено о вынесенном решении, может обжаловать решение констатирующего субъекта и за пределами установленного срока, но не позднее 15 дней после начала исполнения наказания за правонарушение или взыскания материального ущерба.

(4) Жалоба на вынесенное по делу о правонарушении решение подается в орган, к которому относится констатирующий субъект, рассматривший дело. Не позднее трех дней со дня подачи жалобы констатирующий субъект направляет жалобу и материалы дела о правонарушении в компетентную судебную инстанцию.

(5) Поданная в соответствии с частью (1) жалоба приостанавливает исполнение наказания за правонарушение, назначенного в протоколе о правонарушении или решением констатирующего субъекта.

(6) В случае, предусмотренном частью (2), судебная инстанция может приостановить исполнение решения до разрешения вопроса о восстановлении срока обжалования.

(7) Подача жалобы за пределами установленного срока обжалования в соответствии с частью (3) не приостанавливает исполнение решения констатирующего субъекта. Судебная инстанция, рассматривающая жалобу, может приостановить исполнение обжалуемого решения.

(8) Лицо, обжалующее решение о назначении наказания за правонарушение, освобождается от уплаты государственной пошлины.